

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فتویٰ شرعی در مورد مشاهده و استفاده گیم پابجی (PUBG)

برخی از هموطنان متدین و با احساس کشور عزیز مان در این اواخر با ابراز نگرانی از دسترسی گسترده اطفال، نوجوانان و جوان کشور به گیم ها (بازی ها) سرگرم کننده موجود در سایت های انترنیتی و شبکه های اجتماعی به خصوص به بازی پابجی (PUBG)، خواهان دریافت حکم شرعی آن گردیدند. ایشان در پرسشهای خود، این برنامه بازی آن لاین (PUBG) را چنان معرفی نمودند که در آن علاوه بر ضیاع وقت بازی کنان که با تحمل هزینه بیهوده مصرف انترنت همراه است، برای آنها زمینه دریافت مفکوره فحش دیگران به منظور بقای خود و تلقین تعظیم به بتان به منظور دریافت کمک از آنها در این برنامه نیز وجود دارد که خطر آن را جدی تر نسبت به هر چیز دیگری می سازد. با توجه به موارد شامل پرسش فوق و آنچه در لابلای تحقیق پیرامون دریافت حقیقت این گیم انترنیتی بر ملا گردیده است، حکم شرعی آن در روشنی نصوص دینی بعد از ذکر دو نکته منحیث مقدمه، ذیلا بیان می گردد:

- از همه اولتر باید اذعان نمود که دین مبین اسلام پیروان خود را به انجام کارهای هدفمند مشروع تأکید و ترغیب نموده است و صرف وقت را در کارهای بی هدف و بی هوته (که در آن منفعت دینی و یا منفعت مشروع دنیایی نباشد) اگرچه در انجام آن به ظاهر معصیت و گناهی بنظر نرسد، ناجائز قلمداد نموده است.
- در روشنی احکام و تعلیمات دین مبین اسلام مشغول شدن انسان به برنامه های تفریحی و استفاده از آن زمانیکه به هدف سالم و مطلوب باشد با شرایط ذیل جواز دارد:
 - ۱- برنامه به ذات خود مشروع بوده و در آن هیچ چیزی غیر مشروع نباشد.
 - ۲- در آن برنامه منفعت دینی و یا منفعت مشروع دنیوی موجود باشد، نه اینکه تنها وقت گذرانی بیهوده.
 - ۳- در آن برنامه بازی کن مرتکب امور غیر شرعی نگردد.
 - ۴- در استفاده از آن برنامه دلچسپی و غلو بگونه ای صورت نگیرد که باعث کوتاهی در انجام فرائض و واجبات و یا هم غفلت از آنها گردد.با در نظر داشت نکات فوق و بررسی حقیقت این برنامه بازی آنلاین (PUBG)، در روشنی نصوص شرعی و دیدگاه فقهای دین، به صراحت میتوان گفت که استفاده از برنامه متذکره و مشغول شدن به آن شرعا ناجائز و ناروا بوده بازیکنان و تسهیل کننده گان این برنامه مرتکب معصیت و گناه می باشند. زیرا این برنامه نه تنها به ذات خود نامشروع بوده و فاقد تمام شرایط شرعی جواز یک برنامه تفریحی و سرگرم کننده می باشد بلکه سبب ارتکاب برخی از معاصی و جنایات نیز گردیده و باعث برهم خوردن نظم و سلامت خانواده ها و اجتماع خواهد شد، که میتوان به برخی آنها ذیلا اشاره نمود:
 - ۱- در برخی از قسمت های این برنامه طوریکه در متن استفتاء نیز به آن اشاره شد، تلقین و ترویج عقاید و رسوم شرکی با تعظیم به بتها و مجسمه ها به نحوی وجود دارد که گویا این کار باعث مؤقتیت، بیروزی، غلبه بیشتر بردشمن و دست یافتن به اهداف مورد نظر بازی کن - العیاذ بالله - می باشد.

مشاهده چنین صحنه ها بخصوص توسط اطفال ونوجوانان که تا هنوز از رسوخ عقیده بصورت کامل برخوردار نمی باشند، میتواند خطرناکتر از هر چیزی دیگر برشمرده شود زیرا سلامت عقیده یک امر حیاتی برای یک مسلمان می باشد وتلاش در راستای حفظ وسلامت آن وجبیه هر فرد مسلمان، مسئولین امور وبویژه از وجانب مهم اولو الامر مسلمین می باشد.

۲- ترسیخ ذهنیت فناء کردن دیگران به منظور بقای خود که میتواند در حال ودر آینده باعث ارتکاب جرایم سنگین وبرهم زدن نظم، سلامت وامنیت روحی وروانی توسط بازیکنان این برنامه در خانواده ها ودر اجتماع گردد.

در کشوریکه بیشترین مردم آن از جنگ ونا امنی دچار مشکلات فراوانی گردیده همه دار وندار اکثریت مطلق باشندگان آن به باد فنا رفته است اکنون با دسترسی اطفال ونوجوانان شان به چنین بازی ها نسل های موجود آینده آنها نیز با همین مفکوره عادت گرفته ترندهای جدید جنگ وکشتار را از همچو بازی ها فراگرفته با سهل وساده فکر کردن چنین کارها به فکر تطبیق و عملی کردن آن در اجتماع می شوند که نمونه آنها میتوان در تبارز وگسترش باندهای جنایت پیشه ای که اکثریت آنها را نوجوانان و جوانان تشکیل میدهند سراغ داشت.

۳- مصرف نمودن مال در راه معصیت وگناه که با پرداخت هزینه انترنیتی، خریدن یوسی (UC) ها وکلپ های ثبت شده آن صورت می گیرد که این هزینه اگر بصورت اجمالی و تقریبی با در نظر داشت تعداد استفاده کننده گان این برنامه در افغانستان سنجش گردد یک هزینه قابل ملاحظه ونگران کننده برای همچو کشور فقیر مانند افغانستان می باشد که تفصیل آن قرار ذیل است:

الف: مجموع تعداد اجمالی یوزرهای استفاده کننده گان این برنامه در افغانستان به اساس معلومات دریافتی از اشخاص خبیر در این بخش به چهار لک و بیست و یک هزار و پنجصد (421500) یوزر (بازی کن) می رسد.

ب: بطور اوسط اگر روزانه دو ساعت از هر یوزر استفاده صورت گیرد و قیمت فی ساعت انترنت پنجاه افغانی محاسبه گردد پس به این معنی است که حد اقل هر نفر استفاده کننده این برنامه روزانه مبلغ یکصد (100) افغانی با مصرف نمودن انترنت به حساب کمپنی مربوطه این برنامه می پردازد که مجموع مبلغ فوق روزانه چهل و دو ملیون و پنجصد هزار (42500000) می شود که ماهانه این مبلغ به یک ملیارد و دو صد و هفتاد و پنج ملیون (1275000000) ودر سال به پانزده ملیارد و سه صد ملیون (15300000000) افغانی مجموع پرداخت کشور ما به کمپنی مذکور از بابت استفاده از این برنامه می رسد.

واین مبلغ علاوه بر مصرف مبالغ دیگری هست که بازی کننده گان این بازی (PUBG)، با خریدن یوسی (UC) ویا هم پیشکش های دیگری دست اندرکاران این گیم، از نمایندگی های رسمی ویا از آدرس های مشخص شان به منظور بدست آوردن ابزار، وسائل وتجهیزات جنگی خریداری می نمایند که آن هم اگر بطور روزانه، هفته وار، ماهوار، وسالانه محاسبه گردد بدون شک میتواند به مبالغ هنگفت وچشمگیری نیز بالغ گردد.

بدون شک این یک ضربه بزرگ اقتصادی است که به خانواده ها ودر مجموع به پیکر کشور عزیزمان افغانستان که در حالت ووضعییت نا مطلوب اقتصادی قرار دارد به بسیار سادگی از آدرس استفاده از این برنامه مهلک بطور مستمر می رسد و به آن کوچکتترین توجهی نیز مبذول نمی گردد.

و این در حالیست که اندکترین هزینه ومصرف نمودن در چنین مواردی از لحاظ شرعی سنگین تر از اسراف بوده وشامل تبذیر می باشد که قرآن کریم تبذیرکننده گان را به اخوان الشیاطین یعنی برادران شیطانها خطاب نموده است: {إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا} (سوره الاسراء 27)

۴- ضیاع وقت با سپری نمودن آن در کاریکه نه تنها هیچ نوع سود و منفعت دنیوی و یا اخروی را در قبال ندارد بلکه بر عکس طوریکه گفته شد با گناهان دیگری نیز همراه بوده و یا سبب ارتکاب آن میگردد. این در حالیست که وقت و زمان عبارت از حقیقت اجزای عمر گرانبهای انسان است که سرمایه واقعی و حقیقی وی بوده و ضیاع آن بدون شک بذات خود معصیت و گناه است بویژه زمانیکه این معصیت با پرداخت هزینه همراه باشد که آن در واقع ارتکاب دو گناه (مصرف مال به منظور فراهم آوری ابزار گناه و ارتکاب آن با صرف وقت که حقیقت عمر انسان است) می باشد که انسان در هردو مورد به صراحت حدیث پیغمبر ﷺ در روز قیامت مورد باز پرس جدی قرار می گیرد:

(عن ابن مسعود: عن النبي صلى الله عليه و سلم قال لا تزول قدم ابن آدم يوم القيامة من عند ربه حتى يسئل عن خمس عن عمره فیم أفناه وعن شبابه فیم أبلاه وماله من أين اكتسبه وفیم أنفقه وماذا عمل فیما علم) (سنن ترمذی ج 4 ص 612)

ترجمه: ابن مسعود از پیغمبر ﷺ روایت نموده است که آن جناب فرمودند: در روز قیامت قدم اولاد آدم از نزد پروردگارش به حرکت در نمی آید تا زمانیکه وی مورد پرسش در رابطه به پنج چیز قرار نگیرد: از عمرش که در چه گذرانیده است آنرا؟ از جوانی اش که در چه فرسوده کرد است آنرا؟ از مالش که از کجا آنرا بدست آورده و در کجا به مصرف رسانیده است؟ و از اینکه چه عملی کرده است به علمش؟

۵- گذاشتن تأثیرات منفی بر درس، تعلیم، تعلم، شغل، کار، عبادات، اخلاق و روح و روان بازیکنان این برنامه که بدون شک اثرات ناگوار خود را در خانواده ها و در بخش های مختلف اجتماع در حال و در آینده نه چندان دور در قبال داشته و محسوس و مشهود خواهد بود.

باتوجه به زبانها، مشکلات و تأثیرات منفی فراوان و ناگوار که این برنامه به زندگی افراد، خانواده ها، اجتماع و در کل به سطح امنیت، سلامت و اقتصاد هر کشور دارد، در بسیاری از کشورها مشاهده و استفاده آن ممنوع و متوقف شده است که در برخی از کشورها همزمان با توقف آن میزان کاهش عواید و درآمدهای مالی کمپنی مربوطه این گیم از این ناحیه نیز بصورت دقیق سنجش گردیده است.

بگونه مثال، کشور هند زمانیکه مشاهده و استفاده این بازی را ممنوع قرارداد تنها در خلال دوروز در عواید کمپنی مربوطه این گیم (34000000000) سی و چهار میلیارد دالر کاهش به میان آمد که میتوان تفصیل آنرا در سایت و صفحات مربوطه مشاهده نمود.

به همین ترتیب زمانیکه دار الافتاء الأزهر مصر و برخی از کشورهای دیگر فتوای تحریم استفاده از این گیم را بنا بر مشکلات و اضرار آن بخصوص موجودیت بعضی از صحنه های آن که باعث خدشه دارشدن عقیده توحیدی مسلمانان می گردید، صادر نمودند و این فتوا سبب مسدود شدن این گیم و کاهش استفاده آن در بسیار از کشورهای جهان اسلام گردید، کمپنی مربوطه این گیم با مشاهده کاهش سرسام آور درآمد خویش، از این ناحیه از مسلمانان جهان معذرت خواهی کرده و عده اصلاح و تغییر صحنه های اعتراض برانگیز این گیم را در نسخه های بعدی آن نمود.

باین نظر داشت نکات ذکر شده فوق و اضرار و مشکلات دیگری که میتواند این گیم (PUBG)، علاوه بر اهداف شوم که در ایجاد همچو گیم ها و پخش و قابل دسترس قراردادن آنها در سایت ها و صفحات اجتماعی وجود دارد، داشته باشد، مشاهده و استفاده آن و همچو گیم های مشابه شرعا ناجائز بوده ایجاد می نماید تا مسئولین محترم خانواده ها بصورت جدی متوجه آن بوده از استفاده این گیم خود و اعضای خانواده های خویش را بدور نگهدارند، و بر مسئولین امور به خصوص بر اولوالأمر مسلمانان واجب است تا جلو پخش و نشر آن را از طریق مراجع مربوطه بزودترین فرصت ممکن گرفته دستور مسدود نمودن آنرا صادر نمایند تا مسئولیت شرعی، قانونی و میهنی خویش را در این راستا اداء نموده عند الله ماجور و عند الناس مشکور باشند.

والله سبحانه وتعالى أعلم

مفتی سید حجت الله نجیح

رئیس مجمع علمی

